

# Lagrådsremiss

## Ersättningsbeloppet i insättningsgarantin och vissa andra frågor

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 11 december 2019

*Per Bolund*

*Erik Eldhagen*  
(Finansdepartementet)

### Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagen (1995:1571) om insättningsgaranti finns bl.a. bestämmelser om det högsta ersättningsbeloppet i insättningsgarantin och ersättningsrättens inträde. Lagen genomför i svensk rätt EU:s insättningsgarantidirektiv.

I lagrådsremissen föreslås att det högsta ersättningsbeloppet också i fortsättningen ska uttryckas i svenska kronor men att det ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa det högsta ersättningsbeloppet till motsvarande belopp i EU-direktivet (100 000 euro) på grund av den omräkning som ska göras åtminstone vart femte år.

Det föreslås också vissa ändringar i bestämmelserna om ersättningsrättens inträde.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2020.

Det nuvarande ersättningsbeloppet (950 000 kronor) ska gälla fram till dess att Riksgäldskontoret har meddelat föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.

## Innehållsförteckning

1	Beslut .....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti .....	4
3	Ärendet och dess beredning .....	7
4	Ersättningsbeloppet i insättningsgarantin .....	7
4.1	Gällande rätt .....	7
4.2	En ny författningsteknisk reglering av ersättningsbeloppet i svenska kronor.....	8
5	Ersättningsrättens inträde.....	9
5.1	Gällande rätt .....	9
5.2	Det ska anges i lag att beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom femdagarsfristen.....	11
5.3	Beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.....	11
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	13
7	Konsekvensanalys.....	14
8	Författningss kommentar .....	16
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian .....	19
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	20
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna .....	22

# 1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

## 2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti dels att 4, 4 c, 8 och 24 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 25 §, och närmast före 25 § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 4 §<sup>2</sup>

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor, om inte något annat följer av 4 c §.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *ett visst belopp i svenska kronor*, om inte något annat följer av 4 c §. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.*

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

### 4 c §<sup>3</sup>

Ersättning utöver vad som följer av 4 § får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna avser medel som hänförs till

Ersättning utöver vad som följer av *föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket* får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem, i den ursprungliga lydelsen.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2016:625.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2016:625.

insättningarna avser medel som hänförs till

1. avyttring av privatbostad,
2. ersättning för skada på sådan egendom som avses i 1,
3. upphörande av anställning, bodelning, pension, sjukdom, invaliditet eller dödsfall,
4. utbetalning av försäkringar, eller
5. ersättning för skada till följd av
  - a) brott,
  - b) felaktig dom, eller
  - c) fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Utbetalning av ersättning enligt första stycket får dock bara avse insättningar som har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

#### 8 §<sup>4</sup>

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § första stycket eller andra stycket 1, inträder rätt till ersättning när

1. Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att
  - a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och
  - b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig, eller
2. institutet försätts i konkurs.

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § andra stycket 2, inträder rätt till ersättning när en behörig myndighet i institutets hemland förklarar att insättningar hos institutet är indisponibla.

*Ett beslut enligt första stycket 1 ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att Finansinspektionen har funnit att de förutsättningar som anges i 1 a är uppfyllda.*

#### 24 §<sup>5</sup>

Garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

*Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.*

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2011:829.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2016:625. Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

## *Verkställighet*

25 §<sup>6</sup>

*Finansinspektionens beslut enligt  
8 § första stycket 1 gäller omedelbart.*

- 
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.
  2. Det som sägs om det högsta ersättningsbeloppets storlek i 4 § andra stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande fram till dess att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

### 3 Ärendet och dess beredning

Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti genomför i svensk rätt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (insättningsgarantidirektivet). Den innehåller bestämmelser om garanti för insättningar i framför allt svenska kreditinstitut och vissa värdepappersbolag (institut) och filialer till svenska institut i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Garantin finansieras av avgifter från instituten och Riksgäldskontoret är garantimyndighet.

Det högsta ersättningsbeloppet enligt lagen om insättningsgaranti är som huvudregel 950 000 kronor per insättare och institut. Enligt insättningsgarantidirektivet ska det beloppet anpassas till motsvarande belopp i direktivet (100 000 euro) vart femte år och första gången den 3 juli 2020. Det aktualiserar frågan om anpassningen bör göras i lag eller i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Av det skälet har promemorian Vissa frågor vid tillämpning av regelverket om insättningsgaranti tagits fram inom Finansdepartementet. I promemorian föreslås bl.a. att ersättningsbeloppet i svenska kronor ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats ([www.regeringen.se](http://www.regeringen.se)) och i Finansdepartementet (Fi2019/00437/B).

I lagrådsremissen behandlas promemorians förslag.

## 4 Ersättningsbeloppet i insättningsgarantin

### 4.1 Gällande rätt

Som huvudregel uppgår det högsta ersättningsbeloppet till 950 000 kronor per insättare och institut (4 § lagen om insättningsgaranti).

Den bestämmelsen genomför delvis artikel 6 i insättningsgarantidirektivet, som har följande lydelse.

1. Medlemsstaterna ska se till att garantinivån för varje insättares sammanlagda insättningar ska vara 100 000 EUR i den händelse insättningarna blir indisponibla. [– – –]

5. Medlemsstater som räknar om det belopp som avses i punkt 1 till sin nationella valuta ska vid omräkningen initialt tillämpa den omräkningskurs som gällde den 3 juli 2015.

Medlemsstaterna får runda av de belopp som omräkningen resulterar i, förutsatt att denna avrundning uppgår till högst 5 000 EUR.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket ska medlemsstaterna vart femte år anpassa de täckningsnivåer som omräknats till

andra valutor till det belopp som avses i punkt 1 i denna artikel. Medlemsstaterna ska efter samråd med kommissionen anpassa täckningsnivåerna vid en tidigare tidpunkt i händelse av oförutsedda händelser som valutafluktuationer.

6. Det belopp som avses i punkt 1 ska regelbundet och minst vart femte år omprövas av kommissionen. Om lämpligt ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna ett förslag till ett direktiv om justering av det belopp som avses i punkt 1, med hänsyn tagen särskilt till utvecklingen inom banksektorn samt den ekonomiska och monetära situationen i unionen. Den första omprövningen ska inte ske förrän den 3 juli 2020 såvida oförutsedda händelser inte kräver en tidigare översyn.

7. Kommissionen ska ges befogenhet att åtminstone vart femte år anta delegerade akter enligt artikel 18 för att anpassa beloppet som avses i punkt 6 i enlighet med inflationen i unionen på grundval av förändringar sedan den senaste justeringen i det harmoniserade konsumentprisindex som offentliggörs av kommissionen.

## 4.2 En ny författningsteknisk reglering av ersättningsbeloppet i svenska kronor

**Regeringens förslag:** Det högsta ersättningsbeloppet ska också i fortsättningen uttryckas i svenska kronor men regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

**Promemorians förslag** överensstämmer i sak med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

*Riksgäldskontoret* anser att föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet är av sådan art och beskaffenhet att föreskrifterna ska meddelas av regeringen och framhåller att en ändring av det högsta ersättningsbeloppet som föranleds av oförutsedda händelser ska föregås av regeringens samråd med kommissionen.

**Skälen för regeringens förslag:** Det högsta ersättningsbeloppet uttrycks i dag i svenska kronor och är som huvudregel 950 000 kronor (4 § lagen om insättningsgaranti). Att det högsta ersättningsbeloppet uttrycks i svenska kronor beror på att det är viktigt att det för insättarna står klart hur stora insättningar som omfattas av insättningsgarantin (se bet. 2010/11:FiU18 och rskr. 2010/11:57 samt prop. 2015/16:106 s. 40–42).

Det högsta ersättningsbeloppet ska anpassas till motsvarande belopp i insättningsgarantidirektivet (100 000 euro) på grund av den omräkning av det högsta ersättningsbeloppet som ska göras åtminstone vart femte år (artikel 6). De nu aktuella reglerna i direktivet skulle vara genomförda i nationell rätt den 3 juli 2015 (artikel 20). Det innebär att omräkningen ska göras första gången den 3 juli 2020 och kan kräva en lagändring åtminstone vart femte år. Det framstår inte som en ändamålsenlig ordning.



En mer ändamålsenlig ordning för att låta det högsta ersättningsbeloppet också i fortsättningen uttryckas i svenska kronor är att anpassningen till motsvarande belopp i insättningsgarantidirektivet regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. I lagen om insättningsgaranti bör det därför införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

Det aktualiserar frågan om vem som bör meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet. Anpassningen – dels omräkning av ersättningsbeloppet (100 000 euro) till svenska kronor, dels avrundning av det belopp som omräkningen resulterar i – kan leda till att det högsta ersättningsbeloppet kvarstår oförändrat, höjs eller sänks. En sådan ordning har förutsatts i förarbetena till lagen om insättningsgaranti (se samma prop.). Omräkningen bör göras med utgångspunkt i den s.k. fixingkurs som dagligen fastställs av Nasdaq Stockholm Aktiebolag (jfr samma prop. s. 41). Det ersättningsbelopp som omräkningen resulterar i får avrundas i ökande eller sänkande riktning, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro (artikel 6 i direktivet). Det innebär att utrymmet för skönsmässiga bedömningar är förhållandevis begränsat och att avrundningen dessutom kan leda till att det högsta ersättningsbeloppet kvarstår oförändrat i förhållande till i dag. Mot den bakgrunden anser regeringen att Riksgäldskontoret i egenskap av garantimyndighet är bäst lämpad att meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet. Som *Riksgäldskontoret* framhåller kan, vid sidan av den anpassning av det högsta ersättningsbeloppet som ska göras åtminstone vart femte år och första gången den 3 juli 2020, motsvarande anpassning aktualiseras vid en tidigare tidpunkt på grund av ”oförutsedda händelser”. Formerna för samrådet med kommissionen i dessa fall förändrar inte regeringens bedömning av vem som är bäst lämpad att meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

## 5 Ersättningsrättens inträde

### 5.1 Gällande rätt

#### **Ersättningsrättens inträde**

Ersättningsrätten inträder bl.a. när Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig (8 § första stycket 1 lagen om insättningsgaranti, som genomför artikel 2.1.8 i insättningsgarantidirektivet).

I direktivet (artikel 3.2 andra stycket) anges att behöriga myndigheters konstaterande av att ett kreditinstitut verkar sakna förmåga att kunna återbetala en insättning och att denna oförmåga hos institutet inte endast är tillfällig ska göras ”så snart som möjligt och under alla omständigheter senast fem arbetsdagar efter det att de först har blivit förvissade om att ett kreditinstitut inte har återbetalat insättningar som utgör vederbörligen styrkta och förfallna fordringar”, den s.k. femdagarsfristen.

Att Finansinspektionen ska meddela beslut om ersättningsrättens inträde inom femdagarsfristen anges inte uttryckligen i lagen om insättningsgaranti men framgår av förarbetena till lagen (prop. 2010/11:109 s. 24).

Det är Riksgäldskontoret som, i egenskap av garantimyndighet, handlägger ärenden om utbetalning av ersättningen. Riksgäldskontoret ska som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar från Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde, den s.k. sjudagarsfristen (9 § lagen om insättningsgaranti, som genomför artikel 8.1 i insättningsgarantidirektivet). Från huvudregeln finns vissa undantag (9 a och 9 b §§ lagen om insättningsgaranti).

Ersättningsrätten kan också inträda när ett institut försätts i konkurs eller om en utländsk myndighet förklarar att insättningar i ett (utländskt) institut är indisponibla (8 § första stycket 2 och andra stycket lagen om insättningsgaranti). Ett beslut om att försätta ett institut i konkurs gäller omedelbart (16 kap. 4 § konkurslagen [1987:672]). Också i ett sådant fall – och om en utländsk myndighet förklarar att insättningar i ett institut är indisponibla – ska Riksgäldskontoret som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sjudagarsfristen (9 § lagen om insättningsgaranti).

### **Överklagande och verkställighet**

Före den 1 juli 2016 gällde en särskild ordning för överklagande av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde. Den ordningen innebar att beslutet skulle överklagas till Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut. Nämndens beslut fick inte överklagas. Ett överklagande skulle komma in till nämnden inom tre arbetsdagar från den dag då beslutet meddelades och nämnden skulle avgöra ärendet inom tio arbetsdagar från den dag då överklagandet kom in till nämnden. Den särskilda ordningen vilade på förutsättningen att ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde bör prövas inom den i lagen om insättningsgaranti föreskrivna tidsfristen (9 §), som före den 1 juli 2016 var 20 dagar (i stället för nuvarande sju dagar).

Från och med den 1 juli 2016 gäller att Finansinspektionens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde gäller inte förrän det har fått laga kraft men inspektionen får bestämma att beslutet ska gälla omedelbart (24 § första och tredje styckena lagen om insättningsgaranti).

Den särskilda ordningen för överklagande av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde förutsatte i praktiken att beslutet gällde omedelbart. Motsvarande får antas vara avsikten vid tillämpning av den nuvarande bestämmelsen om att Finansinspektionen får bestämma att inspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart (jfr prop. 2015/16:106 s. 66–70 och 88 f.).

Insättningsgarantidirektivet innehåller inga regler om överklagande av beslut om ersättningsrättens inträde eller om verkställighet av sådana beslut.

## 5.2 Det ska anges i lag att beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom femdagarsfristen

**Regeringens förslag:** Det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att Finansinspektionen har funnit att en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga.

**Promemorians förslag** överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås att beslutet om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

**Remissinstanserna:** Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

*Finansinspektionen* anser att beslutet om ersättningsrättens inträde rätteligen ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att Finansinspektionen har funnit att en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga.

**Skälen för regeringens förslag:** Som *Finansinspektionen* framhåller ska inspektionens beslut om ersättningsrättens inträde enligt insättningsgarantidirektivet meddelas inom fem arbetsdagar från det att inspektionen har funnit att en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga (artikel 3.2 andra stycket). Det kravet får anses följa även av gällande svensk rätt (se prop. 2010/11:109 s. 24). På motsvarande sätt som i direktivet bör det dock komma till uttryck i lagen om insättningsgaranti.

## 5.3 Beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart

**Regeringens förslag:** Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

**Promemorians förslag** överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

*Riksgäldskontoret* anser att domstols möjlighet att meddela inhibition av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde bör begränsas.

**Skälen för regeringens förslag:** Riksgäldskontoret ska som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar från Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde (9 § lagen om insättningsgaranti).

Från huvudregeln att Riksgäldskontoret ska göra ersättningen tillgänglig inom sju dagar från Finansinspektionens beslut om insättningsgarantis inträde finns, såvitt nu är av intresse, två undantag.

Det ena undantaget avser den situationen att någon annan än kontoinnehavaren identifierats som den som faktiskt är berättigad till

medlen på kontot. I sådant fall ska ersättningen betalas ut så snart som möjligt och senast tre månader efter ersättningsrättens inträde (9 a § lagen om insättningsgaranti).

Det andra undantaget avser den situationen att Riksgäldskontoret under vissa omständigheter behöver skjuta upp utbetalningen av ersättningen bortom sjudagarsfristen (9 b § lagen om insättningsgaranti).

Såväl beslut från Riksgäldskontoret om utbetalning inom sju dagar från ersättningsrättens inträde enligt huvudregeln, som beslut om utbetalning efter denna tidpunkt enligt dessa undantagsbestämmelser förutsätter att Finansinspektionens beslut om insättningsgarantis inträde gäller omedelbart.

Enligt en fakultativ bestämmelse i lagen om insättningsgaranti (24 § tredje stycket) får Finansinspektionen bestämma att ett beslut om insättningsgarantis inträde ska gälla omedelbart. Det innebär att Finansinspektionen i det enskilda fallet behöver bestämma att ett beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart i syfte att Riksgäldskontoret ska kunna betala ut ersättning under de förutsättningar som anges i lagen om insättningsgaranti. Mot bakgrund av att tillämpning av såväl huvudregeln om tidpunkt för utbetalning som bestämmelserna om undantag från denna förutsätter att Finansinspektionens beslut gäller omedelbart, framstår det inte som en ändamålsenlig ordning att frågan om när beslutet ska börja gälla ska vara en bedömningsfråga för Finansinspektionen.

Enligt förvaltningslagen (2017:900) gäller att en myndighet får verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Myndigheten ska dock först noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild, att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs eller någon annan omständighet (35 § tredje stycket).

Att tillämpa den fakultativa bestämmelsen om verkställighet i förvaltningslagen – och den behovsprövning som förutsätts – är inte ett ändamålsenligt alternativ till den nuvarande ordningen.

En mer ändamålsenlig ordning skulle vara en obligatorisk bestämmelse om omedelbarhet. En sådan obligatorisk bestämmelse om omedelbarhet bör därför ersätta den nuvarande fakultativa bestämmelsen om omedelbarhet i lagen om insättningsgaranti.

Ett beslut som gäller omedelbart kan bli föremål för inhibition (28 § förvaltningsprocesslagen [1971:291]). *Riksgäldskontoret* anser att domstols möjlighet att meddela inhibition av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde bör begränsas.

Vid tillämpning av lagen om (2015:1016) om resolution är utrymmet för domstol att besluta om inhibition begränsat i vissa fall (30 kap. 4 §). Den bestämmelsen genomför i svensk rätt regler i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU)

nr 648/2012 (artikel 85.4 första stycket). Bestämmelsen vilar på förutsättningen att inhibition av vissa beslut om resolution eller resolutionsåtgärder strider mot det allmännas intresse. En sådan ordning har ansetts nödvändig med hänsyn till att reglerna om resolution syftar till att täcka synnerligen brådskande situationer och att uppskjutande av resolutionsmyndigheters beslut skulle kunna förhindra kontinuiteten för kritiska funktioner (se prop. 2015/16:5 s. 756 f.) Det finns inom ramen för detta lagstiftningsärende inte beredningsunderlag för att ta ställning till ett förslag om att på liknande sätt begränsa möjligheten till inhibition av Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde.

## 6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

**Regeringens förslag:** Lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2020.

Det nuvarande ersättningsbeloppet (950 000 kronor) ska gälla till dess att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

**Promemorians förslag** överensstämmer inte med regeringens förslag. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2020. I promemorian föreslås inte några övergångsbestämmelser.

**Remissinstanserna:** Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

*Riksgäldskontoret* och *Svenska Bankföreningen* framhåller att ett nytt ersättningsbelopp måste fastställas i god tid före det att förändringen träder i kraft så att myndigheten, institut och insättare kan anpassa sig till den nya ordningen. Svenska Bankföreningen framhåller att det är oklart vilket ersättningsbelopp som gäller fram till den tidpunkt föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet har meddelats. Riksgäldskontoret anser dessutom att insättare ska ha rätt att ta ut eller till annat kreditinstitut eller värdepappersbolag överföra insättningar som överstiger ersättningsbeloppet, om beloppet vid en omräkning från euro till svenska kronor sänks.

**Skälen för regeringens förslag:** Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 maj 2020.

I avsnitt 4.2 föreslås att det högsta ersättningsbeloppet också i fortsättningen ska uttryckas i svenska kronor men att det ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa det högsta ersättningsbeloppet till motsvarande belopp i insättningsgaranti-direktivet (100 000 euro) på grund av den omräkning av det högsta ersättningsbeloppet som enligt direktivet ska göras åtminstone vart femte år.

Omräkningen ska göras första gången den 3 juli 2020 och föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet bör träda i kraft i anslutning till den tidpunkten. Innan Riksgäldskontoret beslutar föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet, ska myndigheten ge bl.a. statliga myndigheter och näringslivet tillfälle att yttra sig i frågan (4 § förordningen [2007:1244] om konsekvensutredning vid regelgivning). Det är resolutionsdelegationen

inom Riksgäldskontoret som beslutar om föreskrifter (17 § förordningen [2007:1447] med instruktion för Riksgäldskontoret). Föreskrifterna ska kungöras i Riksgäldskontorets egen författningssamling (1 och 6 §§ lagen [1976:633] om kungörande av lagar och andra författningar). En författning som kungörs i en tryckt författningssamling ska om möjligt ges ut så att den är författningssamlingens abonnenter till handa i god tid innan den träder i kraft, i följd varav kungörandet i allmänhet bör ske så snart författningen har beslutats (22 § författningssamlingsförordningen [1976:725] och Myndigheternas föreskrifter, Handbok i författningsskrivning [Ds 1998:43 s. 159]). Föreskrifterna behöver inte underställas regeringens prövning enligt förordningen (2014:570) om regeringens medgivande till beslut om vissa föreskrifter.

Riksgäldskontoret bör bereda ett förslag till föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet med remissinstanser i anslutning till den 3 juli 2020. Det innebär att föreskrifterna bör kunna träda i kraft i anslutning till den 31 december 2020.

Med den utgångspunkten bör det nuvarande ersättningsbeloppet (950 000 kronor) gälla till dess att Riksgäldskontoret har meddelat föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet. Den tidpunkt som här avses är den vid vilken föreskrifterna träder i kraft.

Med den föreslagna lösningen får – som *Riksgäldskontoret* och *Svenska Bankföreningen* efterlyser – myndigheten, institut och insättare god tid att anpassa sig till den nya ordningen.

Riksgäldskontoret anser att insättare ska ha rätt att ta ut eller till annat kreditinstitut eller värdepappersbolag överföra insättningar som överstiger ersättningsbeloppet, om beloppet vid en omräkning från euro till svenska kronor sänks. Den av Riksgäldskontoret föreslagna ordningen tar sikte på den situationen att insättaren har avtalat om en bindningstid med en förfallotidpunkt som infaller efter det att ett nytt – och lägre – ersättningsbelopp gäller. Det finns emellertid inte beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärendet ta ställning till ett sådant förslag.

## 7 Konsekvensanalys

**Regeringens bedömning:** Förslagen har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter.

De merkostnader som förslaget om ersättningsbeloppet medför för Riksgäldskontoret i form av ökade kostnader för att ta fram föreskrifter bedöms kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen medför inga merkostnader för övriga myndigheter, t.ex. Finansinspektionen, eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

**Promemorians bedömning** överensstämmer med regeringens bedömning.

**Remissinstanserna** tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

## **Skälen för regeringens bedömning**

### *Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter*

Insättningsgarantin finansieras genom avgifter från instituten. Medlen från avgifterna förvaltas av Kammarkollegiet genom att placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten.

I lagrådsremissen föreslås att det högsta ersättningsbeloppet också i fortsättningen ska uttryckas i svenska kronor men att det ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa det högsta ersättningsbeloppet till motsvarande belopp i insättningsgarantidirektivet (100 000 euro) på grund av den omräkning av det högsta ersättningsbeloppet som ska göras åtminstone vart femte år.

En sådan ordning har förutsatts i förarbetena till lagen om insättningsgaranti (se prop. 2015/16:106 s. 40–42) och medför inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter. Förslagen har inte heller i övrigt några sådana effekter.

### *Effekter för institut och insättare i dessa företag*

Institut ska informera insättarna om den ersättningsnivå som gäller (11 § lagen om insättningsgaranti).

### *Effekter för förvaltningsmyndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar*

De merkostnader som förslaget om att det högsta ersättningsbeloppet ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag medför för Riksgäldskontoret i form av ökade kostnader för att ta fram föreskrifter ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen medför inga merkostnader för övriga myndigheter, t.ex. Finansinspektionen, eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

### *Speciella informationsinsatser*

Riksgäldskontoret förutsätts informera om den nya ordningen, förslagsvis på myndighetens webbplats ([www.riksdagen.se](http://www.riksdagen.se)).

Institut ska informera om den ersättningsnivå som gäller (11 § lagen om insättningsgaranti).

### *Överensstämmelse med unionsrätten*

Förslagen står i överensstämmelse med insättningsgarantidirektivet.

## 8 Författningskommentar

### Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

**4 §** Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *ett visst belopp i svenska kronor*, om inte något annat följer av 4 c §. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.*

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro, eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättningsbeloppet i insättningsgarantin. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringarna i *andra stycket* innebär att det högsta ersättningsbeloppet också i fortsättningen ska uttryckas i svenska kronor men att det ska regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa det högsta ersättningsbeloppet till motsvarande belopp i insättningsgarantidirektivet (100 000 euro) på grund av den omräkning av det högsta ersättningsbeloppet som ska göras åtminstone vart femte år (artikel 6). Omräkningen bör göras med utgångspunkt i den fixingkurs som dagligen fastställs av Nasdaq Stockholm Aktiebolag (jfr prop. 2015/16:106 s. 41) och det belopp som omräkningen resulterar i får avrundas, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro.

**4 c §** Ersättning utöver vad som följer av *föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket* får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna avser medel som hänförs till

1. avyttring av privatbostad,
2. ersättning för skada på sådan egendom som avses i 1,
3. upphörande av anställning, bodelning, pension, sjukdom, invaliditet eller dödsfall,
4. utbetalning av försäkringar, eller
5. ersättning för skada till följd av
  - a) brott,
  - b) felaktig dom, eller
  - c) fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Utbetalning av ersättning enligt första stycket får dock bara avse insättningar som har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.



Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningar för utbetalning av ett högre ersättningsbelopp än det högsta ersättningsbeloppet (tilläggsbelopp). Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *första stycket* görs en följdändring med anledning av att det högsta ersättningsbeloppet ska anges i föreskrifter som meddelas med stöd av 4 § och inte, som hittills, i den paragrafen.

**8 §** Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § första stycket eller andra stycket 1, inträder rätt till ersättning när

1. Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att

a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga, och

b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig, eller

2. institutet försätts i konkurs.

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § andra stycket 2, inträder rätt till ersättning när en behörig myndighet i institutets hemland förklarar att insättningar hos institutet är indisponibla.

*Ett beslut enligt första stycket 1 ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att Finansinspektionen har funnit att de förutsättningar som anges i 1 a är uppfyllda.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättningsrättens inträde. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

*Tredje stycket*, som är nytt, innebär att det förtydligas att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att Finansinspektionen har funnit att de förutsättningar som anges i första stycket 1 a är uppfyllda. Det innebär bara en kodifiering av gällande rätt (prop. 2010/11:109 s. 24).

**24 §** Garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

*Tredje stycket* tas bort och är en följd av att det införs en ny bestämmelse om verkställighet, 25 §.

**25 §** *Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 gäller omedelbart.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om verkställighet av Finansinspektionens beslut om ersättningsgarantins inträde. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen innebär att Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 gäller omedelbart. Ett sådant beslut kan bli föremål för inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen.

### **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

2. Det som sägs om det högsta ersättningsbeloppets storlek i 4 § andra stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande fram till dess att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *punkt 1* anges när lagen träder i kraft.

Enligt *punkt 2* gäller det hittillsvarande högsta ersättningsbeloppet (950 000 kronor) fram till dess att Riksgäldskontoret har meddelat föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet. Den tidpunkt som avses är tidpunkten när föreskrifterna träder i kraft.

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

Det föreslås att bestämmelserna om ersättningsbeloppets storlek i svenska kronor inte ska uttryckas som ett självständigt belopp. Ersättningsbeloppet ska i stället anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.

Det föreslås också att det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

Det föreslås slutligen att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

## Promemorians lagförslag

### Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 4, 8 och 24 §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### 4 §<sup>2</sup>

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor, om inte något annat följer av 4 c §.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro*, om inte något annat följer av 4 c §. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.*

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

#### 8 §<sup>3</sup>

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § första stycket eller andra stycket 1, inträder rätt till ersättning när

1. Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att

a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem, i den ursprungliga lydelsen.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2016:625.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2011:829.

b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig, eller

2. institutet försätts i konkurs.

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § andra stycket 2, inträder rätt till ersättning när en behörig myndighet i institutets hemland förklarar att insättningar hos institutet är indisponibla.

*Ett beslut enligt första stycket 1 ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.*

24 §<sup>4</sup>

Garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

*Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.*      *Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 gäller omedelbart.*

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2016:625.

## Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har lämnat synpunkter: Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Förvaltningsrätten i Stockholm, Riksgäldskontoret, Sparbankernas Riksförbund, Svenska Bankföreningen och Sveriges riksbank.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Näringslivets Regelnämnd, Regelrådet och Svenska Fondhandlareföreningen.